

Lærervejledning

Rettighedsstafetten 2026: Børns ret til at leve et liv uden vold

Hvorfor arbejder I med årets undervisningsmateriale?

Når du arbejder med undervisningsmaterialet, er det vigtigt, at du gør det tydeligt over for eleverne, hvorfor I overhovedet tager emnet op. Formålet med materialet er, at eleverne får viden om, hvad vold er, og at de kender deres handlemuligheder, hvis de oplever det. Du kan med fordel sige til eleverne, at det ikke er noget, I taler om for at gøre nogen utrygge. I gør det, fordi det er vigtigt at italesætte svære emner som dette, og for at styrke fællesskabet.

Forklar eleverne, at et stærkt fællesskab er et sted, hvor man passer på hinanden. Det er et fællesskab, hvor man respekterer hinandens grænser, og hvor man hjælper hinanden med både at sige fra og sige til. Det er også et fællesskab, hvor man reagerer, hvis man bliver bekymret for en ven, og hvor man tør gå til en voksen.

Når eleverne forstår formålet med undervisningsmaterialet om artikel 19, bliver det lettere for dem at engagere sig og se meningen med undervisningen, så dette er et vigtigt skridt.

Din rolle som fagperson

Du er ikke kun den, der står for at gennemføre øvelserne i undervisningsmaterialet – du er en afgørende tryk voksen i rummet. Det betyder, at du både skal skabe rammerne for undervisningen og være opmærksom på det, der sker mellem eleverne.

Det er vigtigt, at du siger højt, at eleverne altid kan komme til dig. Fortæl dem tydeligt, at hvis noget af det, I taler om i undervisningsmaterialet, minder dem om noget i deres eget liv, så må de meget gerne komme og tale med dig. Gør det klart, at du er der for at hjælpe, og at du er opmærksom på deres trivsel.

Det kan virke som en lille ting, men det gør en stor forskel, at du siger det direkte.

Inden du går i gang

Indholdet i undervisningsmaterialet kan være voldsomt eller sårbart for nogle elever - især, hvis de kan spejle sig i noget af materialet. Derfor er det vigtigt, at du forbereder dem.

Start med at lave en tydelig rammesætning. Fortæl, at I i undervisningsmaterialet kommer til at tale om emner, som kan være svære eller alvorlige, og at det er helt okay at reagere forskelligt. Nogle elever vil måske ikke blive påvirket, mens andre kan mærke noget stærkt. Begge dele er helt i orden.

Vær samtidig opmærksom på, at der kan sidde elever i klassen, som genkender det, I taler om fra undervisningsmaterialet. For dem kan undervisningen ramme tæt på og aktivere stærke følelser. Din opgave er ikke at undgå emnet om vold, men at gøre det trygt at være i.

Når du gennemfører undervisningen

Undervejs i undervisningsmaterialet om artikel 19 er det vigtigt, at du holder fast i en tryk og respektfuld stemning. Eleverne skal kunne deltage uden at føle sig pressede til at dele.

Vær opmærksom på, at ikke alle øvelser i undervisningsmaterialet passer lige godt til alle elever. For nogle kan det i sig selv være grænseoverskridende at deltage aktivt. Her er det vigtigt, at du giver plads til, at elever kan trække sig lidt tilbage og i stedet observere. Deltagelse behøver ikke altid være aktiv for at være meningsfuld.

Samtidig er det en god idé selv at være nærværende og deltagende i det omfang, det giver mening. Det styrker relationen til eleverne og viser, at du tager indholdet i undervisningsmaterialet alvorligt.

Husk også, at både børn og voksne har barrierer, der gør, at man ikke altid reagerer på det svære. Nogle gange kan man komme til at overse eller lukke øjnene for noget, der egentlig kræver opmærksomhed. Det er en vigtig pointe at have med, når I taler om, hvorfor det kan være svært at sige fra eller hjælpe andre i arbejdet med undervisningsmaterialet.

Hvis noget bliver genkendeligt for en elev

For nogle elever kan undervisningsmaterialet blive et vendepunkt. Det kan være her, de for første gang får øje på, at det, de oplever derhjemme, er forkert og ulovligt.

Derfor er det afgørende, at du gør dig tilgængelig. Mod slutningen af arbejdet med undervisningsmaterialet skal du igen minde eleverne om, at de kan komme til dig. Sig det tydeligt og konkret. Det kan være det, der gør forskellen for en elev, der overvejer at fortælle noget svært.

Samtidig skal du selv være ekstra opmærksom – ikke kun i timen, men også fremadrettet. Reaktionen kan vise sig senere på dagen eller i dagene efter. Husk på, at det ikke altid er nok at være inviterende, men at du har ansvaret for selv at række ud, hvis du bliver bekymret.

Den svære samtale

Hvis en elev henvender sig til dig i forbindelse med undervisningsmaterialet, er det vigtigste, at du lytter roligt og tager barnet alvorligt. Du behøver ikke have alle svarene, men du skal være en tryk voksen, der kan rumme det, barnet fortæller.

Undgå at afhøre barnet eller stille mange detaljerede spørgsmål. Det vigtigste er, at barnet oplever at blive troet på og mødt med respekt. Lav en klar aftale med barnet om, hvordan du vil handle på det, I har talt om, og hvornår du vil følge op med barnet. I denne forbindelse er det vigtigt, at du kender til skolens handleveje og det kommunale beredskab.

Efter forløbet – opfølgning

Arbejdet slutter ikke, når I er færdige med undervisningsmaterialet. Nogle elever kan have brug for at stille spørgsmål, og det er vigtigt, at du giver plads til det.

Vær opmærksom på ændringer i adfærd eller trivsel, og følg op, hvis noget virker anderledes. Det kan også være relevant at koordinere med ledelsen eller kolleger, så I sammen kan støtte de elever, der har brug for det.

For nogle børn kan undervisningsmaterialet være begyndelsen på, at de fortæller om vold eller andre krænkelser. Det forpligter. Derfor er det vigtigt, at du kender din handlepligt og reagerer, hvis en elev betror sig.

Som lærer er du underlagt skærpet underretningspligt. Det betyder, at du er forpligtet til at reagere hurtigt, hvis du informeres – eller fatter mistanke – om vold mod et barn. Du kan læse mere om, hvad du skal gøre, på <https://bornsvilkar.dk/faa-gode-raad/svigt/skaerpet-underretningspligt/>.